

Competition is as competition
does?

...

1.Εισαγωγή

- Συμβατική αντίληψη περί ανταγωνισμού “Ποσοτική Θεωρία του Ανταγωνισμού”: Όσο περισσότερες είναι οι επιχειρήσεις τόσο περισσότερο ανταγωνιστικός θεωρείται ένας κλάδος.
- Η παραπάνω αποτελεί μία λάθος και υπεραπλουστευμένη απεικόνιση του ανταγωνισμού καθώς δε λαμβάνει υπόψη το πλήθος των παραγόντων (τιμές, ποσότητες, συμπράξεις, οικονομίες κλίμακας κλπ) που σχετίζονται με αυτόν.
- Ακόμη και συμπεριλαμβάνοντας όλα τα παραπάνω είναι δύσκολο να φτιάξουμε ένα σχήμα που θα μας υποδεικνύει τι συνέπειες έχει στην πράξη ο βαθμός του ανταγωνισμού που υπάρχει σε κάθε κλάδο .
- Αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να μην έχουμε θεωρητικά σχήματα για τον ανταγωνισμό, αλλά ότι θα πρέπει να είναι συμβατά με κάποια θεμελιώδη στοιχεία της καπιταλιστικής διαδικασίας, βλέπε πχ τη δυναμική της τεχνολογικής μεταβολής.

2. Τέλεια Είσοδος, Έξοδος και Μονοπώλιο

Τέλειος Ανταγωνισμός.

- Κάθε επιχείρηση είναι παθητικός δέκτης τιμής. Επομένως τιμή= Οριακό Έσοδο.
- Οπότε, για δεδομένη τη συνάρτηση κόστους, $C(Q)$, επιλέγει τι ποσότητα θα παράξει, Q^* , εξισώνοντας την τιμή με το οριακό κόστος, $p=C'(Q)$. Αν τα κέρδη είναι θετικά, τότε επιχειρήσεις θα εισέλθουν στον κλάδο, ενώ αν μια επιχείρηση έχει αρνητικά κέρδη δε θα παράξει.
- Επομένως η $p=MC$ δεν αποτελεί **ικανή** συνθήκη για να είναι ο κλάδος TA, αλλά πρέπει να κάνουμε την πρόσθετη παραδοχή ότι υπάρχει ελεύθερη είσοδος/έξοδος από τον κλάδο.

2. Τέλεια Είσοδος, Έξοδος και Μονοπώλιο

- Άρα, μαζί με την τιμή και ποσότητα ισορροπίας, πρέπει να προσδιοριστεί και ο αριθμός των επιχειρήσεων. Πώς υπολογίζονται αυτά;
- Η συνθήκη πλέον είναι η $p=MC=(\min)AC$. Για $p>AC$ τα κέρδη είναι θετικά και εισέρχονται επιχειρήσεις στον κλάδο. Επομένως, στην ισορροπία τα κέρδη πρέπει να είναι μηδενικά $p=AC$, γιατί σε αντίθετη περίπτωση θα αυξανόταν ο αριθμός των επιχειρήσεων.
- Για $p=MC=\min AC=c$ με δεδομένη μια αντίστροφη συνάρτηση ζήτησης $p=D(Q)$, μπορούμε να υπολογίσουμε την συνολική προσφορά στον κλάδο, Q^* , και γνωρίζοντας το επίπεδο παραγωγής κάθε επιχείρησης, q^* , να υπολογίσουμε τον αριθμό επιχειρήσεων στον κλάδο, n^* .

2. Τέλεια Είσοδος, Έξοδος και Μονοπώλιο

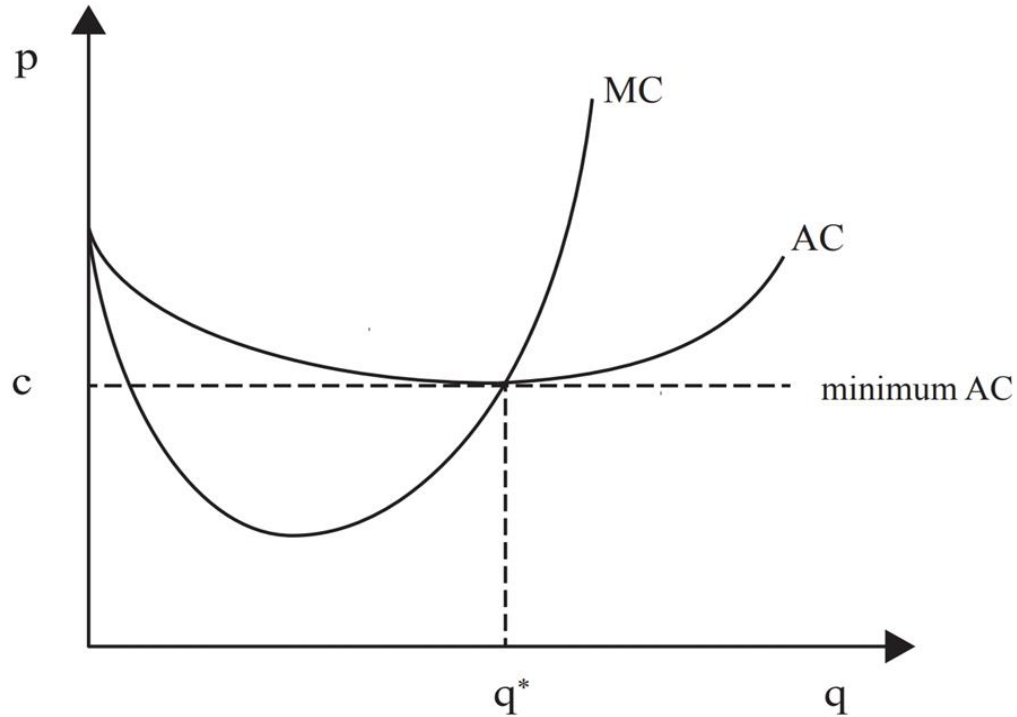

Diagram 4.1 $AC = MC$ at minimum AC

2. Τέλεια Είσοδος, Έξοδος και Μονοπώλιο

Κριτική

- Το n^* στην ουσία αποτελεί *παραγωγικών μονάδων*, και όχι *αριθμό επιχειρήσεων*. Πχ, μπορεί μια εταιρεία να έχει περισσότερες από μία παραγωγικές μονάδες του κλάδου ή και ολόκληρου του κλάδου ακόμα, κάτι που θα ερχόταν και σε αντίθεση με την υπόθεση περί παθητικών δεκτών τιμής.
- Στη μακροχρόνια περίοδο οι οικονομίες κλίμακας είναι *σταθερές*. Επομένως, εφόσον και τα κέρδη είναι μηδενικά, η επιχείρηση είναι “αδιάφορη” για οποιοδήποτε ποσότητα παραγωγής. Επομένως αδυναμία προσδιορισμού ποσότητας.
- Ασυμβίβαστη η μερική ισορροπία (αύξουσες και φθίνουσες απόδοσεις κλίμακας) με τη γενική (σταθερές).

2. Τέλεια Είσοδος, Έξοδος και Μονοπώλιο

Μονοπώλιο

- Αντίστροφη συνάρτηση ζήτησης για το μονοπώλιο. Επομένως η ποσότητα που παράγει το μονοπώλιο επηρεάζει την τιμή-αντίστροφη σχέση. Το οριακό έσοδο είναι συνάρτηση της ποσότητας.
- Αύξουσες αποδόσεις κλίμακας. Φθίνον οριακό και μέσο κόστος (φυσικό μονοπώλιο).
- Επομένως, μια επιχείρηση μπορεί να καλύψει όλη τη ζήτηση αποτελεσματικότερα.
- Στην ισορροπία, οριακά έσοδα(MR)=οριακό κόστος(MC).
- Η τιμή ισορροπίας που προκύπτει είναι υψηλότερη και η ποσότητα χαμηλότερη.

3. Ολιγοπώλιο

Bertrand

- Οι επιχειρήσεις ορίζουν το επίπεδο των τιμών. Αν κάποια θέσει χαμηλότερη τιμή από τους ανταγωνιστές της παίρνει όλη τη ζήτηση. Αν θέσει υψηλότερη θα έχει μηδενική ζήτηση.
- Οπότε το διάνυσμα των τιμών ισορροπίας μπορεί να έχει τιμές από το εκείνο το ύψος που θα επιφέρει μηδενικά κέρδη μέχρι την τιμή του μονοπωλίου σε περίπτωση σύμπραξης.
- Στο υπόδειγμα Bertrand υπάρχουν *αντίποινα*, δηλαδή αν μια επιχείρηση μειώσει την τιμή της τότε οι άλλες θα την μειώσουν περισσότερο.
- Πώς η κάθε επιχείρηση επιλέγει αν θα μειώσει την τιμή της ή όχι;

3. Ολιγοπώλιο

- Έστω ένα αρχικό επίπεδο τιμών, κοινό για όλες τις επιχειρήσεις, στο οποίο όλες μοιράζονται τα κέρδη του κλάδου και η κάθε μια έχει $\pi = \Pi/n$
- Αν μία μειώσει την τιμή κατά ελάχιστο τότε θα πάρει όλα τα κέρδη της αγοράς, $\pi = \Pi$ και την αμέσως επόμενη περίοδο θα αρχίσει ένας πόλεμος που θα φέρει το επίπεδο των τιμών στο ύψος των μηδενικών κερδών και όλες θα έχουν $\pi = 0$.
- Οπότε, κάθε μια έχει να επιλέξει ανάμεσα στα σετ κερδών $(\Pi/n, \Pi/n, \Pi/n, \dots)$ και $(\Pi, 0, 0)$. Επειδή οι αποδόσεις μοιράζονται στο χρόνο κάνουμε ανάλυση παρούσας αξίας για να δούμε τι συμφέρει την επιχείρηση να κάνει, χρησιμοποιώντας τον όρο r ως δείκτη προεξόφλησης, $\Pi > \Pi/n + \Pi/nr + \Pi/nr^2 + \dots$
- καταλήγουμε στο $(n-1)r > 1$. Επομένως, μια επιχείρηση σπάει τη σύμπραξη όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των εταιριών και υψηλότερος ο δείκτης προεξόφλησης.

3. Ολιγοπώλιο

Cournot

- Ανταγωνισμός σε ποσότητες.
- Όχι αντίποινα
- Μία κοινή τιμή που προκύπτει από την αντίστροφη συνάρτηση ζήτησης του κλάδου.
- Κάθε επιχείρηση μεγιστοποιεί τα κέρδη της ως προς την ποσότητα παραγωγής, θεωρώντας τις ποσότητες των άλλων επιχειρήσεων **σταθερές**.
- Παίρνοντας τη συνάρτηση κερδών μιας επιχείρησης και κάνοντας συνθήκες πρώτης τάξης ως προς τις ποσότητες καταλήγουμε στη λεγόμενη συνάρτηση αντίδρασης της κάθε επιχείρησης, $q_i = (D - Q^*c)/2$
- Έπειτα, για να βρούμε το q_i , θεωρούμε ότι όλες οι επιχειρήσεις είναι πανομοιότυπες, επομένως θέτουμε $q_i = q_j = q$.

3. Ολιγοπώλιο

- για $n=1$, έχουμε τα ίδια αποτελέσματα με μονοπώλιο.
- για $n \rightarrow \infty$, παρόμοια με ΤΑ, έμμεση επιβεβαίωση ότι το επίπεδο ανταγωνισμού συνδέεται με το μέγεθος του κλάδου.
- Κριτική: Παρότι γίνεται η υπόθεση ότι οι επιχειρήσεις είναι ταυτόσημες, κάθε μια θεωρεί την ποσότητα της άλλης σταθερή, τη στιγμή που η ίδια μεταβάλλει τη δική της για να βρει τη βέλτιστη.
- Ο Fine αναφέρει αυτό το πρόβλημα ως *conjectural variation* (υποθετική παραλλαγή?) και συνίσταται τόσο στη μη αλληλεπίδραση ανάμεσα στις επιλογές των δρώντων, όσο και να κάνεις υποθέσεις για τη συμπεριφορά του άλλου που δεν συνάδουν με τις επιλογές του.

3. Ολιγοπώλιο

Stackelberg

- Μια λύση στο παραπάνω φαίνεται να επιχειρεί το μοντέλο του Stackelberg.
- Σύμφωνα με αυτό, υπάρχουν δύο επιχειρήσεις στον κλαδο, όπου η μία ορίζει την τιμή της πρώτη (leader) και η άλλη δεύτερη (follower).
- Εν προκειμένω η επιχείρηση ακόλουθος χρησιμοποιεί την συνάρτηση αντίδρασης όπως πριν για να αντιδράσει στην ποσότητα που επέλεξε η πρώτη την πρώτη περίοδο.
- Επειδή όμως η πρώτη γνωρίζει ότι η δεύτερη θα αντιδράσει έτσι, ενσωματώνει την συναρτηση αντίδρασής της στη συνάρτηση των κερδών της.
- Επομένως, η πρώτη φαίνεται να υπολογίζει τη συμπεριφορά της δεύτερης.

3. Ολιγοπώλιο

- Ο Fine επισημαίνει ότι ενώ αρχικά το υπόδειγμα του Stackelberg φαίνεται να λύνει το πρόβλημα του conjectural variation, στην ουσία το κάνει χειρότερο, καθότι μόνο μία επιχείρηση λαμβάνει υπόψη τι κάνει η άλλη.
- ένας εναλλακτικός τρόπος να λυθεί το πρόβλημα του conjectural variation είναι η θεωρία παιγνίων.

4. Θεωρία Παιγνίων

		A	
		Guilty	Innocent
B	Guilty	2, 2	0, 10
	Innocent	10, 0	5, 5

Diagram 4.2 The prisoners' dilemma

4. Θεωρία Παιγνίων

- Ισορροπία Nash: το σύνολο των στρατηγικών όπου η κάθε μεγιστοποιεί την απόδοση με δεδομένη αυτήν του αντιπάλου.
- Το πρόβλημα με την ισορροπία Nash στο δίλημμα του φυλακισμένου είναι ότι δεν είναι Pareto αποτελεσματική.
- Επίσης, αν έχουν συνεννοηθεί από πριν ότι θα συνεργαστούν, δεν υπάρχει βεβαιότητα ότι εν τελει θα συνεργαστούν και στην πράξη.
- Ως επίλυση προτείνονται είτε διαφορετικοί τύποι παιγνίων, οι οποίοι επιτρέπουν πιο αλτρουιστικές αποδόσεις, είτε που με τις αποδόσεις “εξαναγκάζουν” τα άτομα στην συνεργασία.
- Μια άλλη λύση είναι και τα επαναλαμβανόμενα παίγνια τα οποία δεν έχουν πεπερασμένο χρονικό ορίζοντα, στα οποία ο ένας παίκτης μπορεί να “παιδαγωγεί” τον άλλο προς τη συνεργασία.

4. Θεωρία Παιγνίων

Κριτική

- Οι κανόνες και οι αποδόσεις είναι δεδομένες για τους παίκτες και δεν αλλάζουν ακόμα και αν το παίγνιο γίνει δυναμικό.
- “Θεσμικό πρόβλημα”: μπορεί ανάλογα με το περιβάλλον, κουλτούρα κλπ η επιδίωξη του ατομικού συμφέροντος να μην είναι προτεραιότητα. Η Θ.Π. βάζει αυτόν τον παράγοντα στη γενικόλογη παράμετρο των “**θεσμών**”.
- Όταν εφαρμόζεται στη θεωρία ανταγωνισμού υπονοεί ότι κάθε επιχείρηση ξέρει ξέρει τόσο το παίγνιο που παίζει η ίδια, όσο και αυτό που παίζουν οι ανταγωνιστές της.

5. Θεώρημα Coase

- Πρώτη παραλλαγή: γιατί υπάρχουν επιχειρήσεις; Οι συναλλαγές στην αγορά εμπεριέχουν κάποιο κόστος, όποτε με την δημιουργία επιχειρήσεων αυτό το κόστος αποφεύγεται.
- Δεύτερη παραλλαγή: Κάποιες δυσμενείς εξωτερικότητες μπορούν να αποφευχθούν αν αποδοθούν δικαιώματα ιδιοκτησίας είτε σε αυτόν που τις προκαλεί, είτε σε αυτό που τις υφίσταται.
- Επιδίωξη του Coase να δώσει μια πιο πρακτική χροιά στα οικονομικά μέσα από τα δικαιώματα ιδιοκτησίας.

5. Θεώρημα Coase

Κριτική

- Κατα πόσο είναι δίκαιο να αποδίδονται δικαιώματα ιδιοκτησίας σε κάποιον που προκαλεί την αρνητική εξωτερικότητα, πχ ένα εργοστάσιο που μολύνει.
- εφόσον όλοι οι θεσμοί δημιουργούνται για να μειώσουν το κόστος συναλλαγών, πώς πρωτοδημιουργήθηκαν σε μια κοινωνία χωρίς θεσμούς;
- πιο σημαντικό, κατα πόσο μπορεί να εξηγήσει ιστορικές μεταβάσεις βλέπε το πέρασμα από τη δουλοκτησία και τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό;

6.Εναλλακτικά

- Το Νεοκλασικό μοντέλο όπως είδαμε δεν λαμβάνει υπόψη δυναμικές μεταβολές, κυρίως στο κομμάτι της τεχνολογίας ή όταν το κάνει το κάνει σε πλαίσιο συγκριτικής στατικής ανάλυσης.
- Η Κλασική Πολιτική Οικονομία από την άλλη ασχολήθηκε περισσότερο με το πώς τεχνολογικές μεταβολές επηρεάζουν τα βασικά μεγέθη της θεωρίας ανταγωνισμού.
- πχ, Adam Smith, το πώς ο καταμερισμός της εργασίας μειώνει το κόστος παραγωγής. Μαρξ, μεταφορά του κεφαλαίου και μεταβιβάσεις αξίας από πιο εντατικούς σε κεφάλαιο κλάδους σε λιγότερο.
- Άρα μια ολοκληρωμένη θεωρία ανταγωνισμού πρέπει να αφήνει περιθώριο σε θεμελιώδεις διαδικασίες όπως αυτή της τεχνολογικής μεταβολής να αλλάζουν και τις ίδιες τις παραμέτρους με τις οποίες μελετά τον ανταγωνισμό.